

priznajemo, **izdali smo!**

Petničke sveske 50:

LEARNING PHYSICS THROUGH RESEARCH. Izuzetan edukativni i editorski poduhvat Srđana Verbića. Na 130 strana sadrži dvanaest izabranih radova iz fizike, realizovanih u Petnici u vremenu 1995-2000. godine. Većina ovih radova osvojila je prve nagrade na prestižnim međunarodnim smotrama. Autori i radovi: Jelena Grujić: *Self-Organized Criticality in the Game of Life*; Milica Maksić: *Solitons in Viscous Fluid*; Milja Medić i Đurđa Bogičević: *Determination of Laser Diode Module Coherence Length*; Filip Miletić: *A Computer Model of 2D Thermodynamic System*; Stevan Nadj-Perge: *Simulation of Planetary Formation*; Marko Petković: *Calculation of the Profile of the Liquid Drop Situated on the Solid Flat Ground*; Katarina Petrović: *Standard and Multidimensional Bak-Sneppen Models of Evolution*; Nikola Petrović: *Monte Carlo Simulation of Particle Transport in an Absorbing Medium*; Ivan Riznić: *Avalanches Distributions in a Traffic Model*; Stefan Salom: *Chaotic Behavior of a Driven Pendulum*; Danica Stojiljković: *FM Noise as a Random Number Generator*; Jelena Uzunović i Zlatko Papić: *Research on Some Basic Features of Spin Glasses*.

Petničke sveske 51:

ZBORNİK RADOVA 2000. Jedanaesti po redu, ovaj zbornik, kao i prethodni, sadrži najuspešnije radove polaznika ISP, realizovane tokom jednog godišnjeg ciklusa seminara i naučnih kampova. Decenijsko iskustvo Istraživačke stanice Petnica u aktivnom naučnom obrazovanju, utvrdilo je visoke standarde, omogućilo prepoznatljivu formu ovog zbornika, i odredilo manje više ujednačen nivo radova tokom prethodnih godina. Zbornik radova iz 2000. godine na 320 stranica donosi trideset radova od četrdeset autora.

Petničke sveske 52:

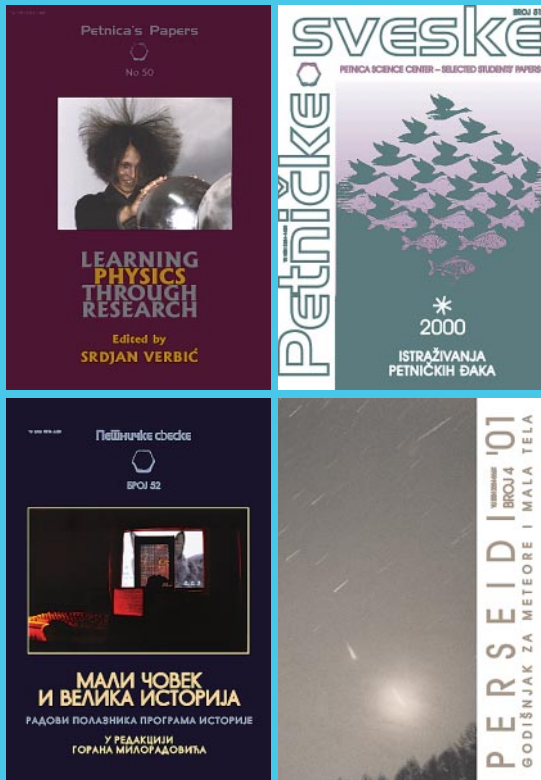
MALI ČOVEK I VELIKA ISTORIJA. Zbornik radova polaznika programa istorije realizovanih tokom 2000 i 2001. godine, u redakciji Gorana Miloradovića, rukovodioca programa. Polaznici ovog programa su, koristeći usmene i pisane izvore sakupili građu i na osnovu njih napisali članke. Specifičnost članaka je pristup koji se oslanja pre svega na usmenu istoriju, što je kod nas reda istoriografska praksa. Intervjuji sa učesnicima i svedocima istorijskih zbivanja koji idu uz skoro sve članke, daju poseban šarm ovom zborniku. 150 strana, 10 radova, registar, uvodni tekst redaktora na srpskom i engleskom.

Perseidi broj 4:

Časopis za posmatranje meteora malo se proširio, tako da se sad bavi meteorima i svim malim telima. Novi broj sadrži petnaestak članaka i reportaža, uključujući i rezultate astronomskih posmatranja. Skrećemo pažnju na članak *Modeliranje oblika i karakteristika površine asteroida na osnovu optičkih krivih sjaja* Mihaila Čubrovića koji daje dobar i sažet pregled metoda i tehnika za modeliranje asteroida, sa struktuisanim pregledom bibliografije. Iako ubedljivo najmlađi autor, Čubrović je dao primer kako treba pisati ovakve članke. *Vremenska raspodela meteorskih pojava* Vladimira Lukića predstavlja uvod u istraživanje ovog, još uvek aktuelnog problema u meteorskoj astronomiji. Reportaže o posmatranju Leonida u Mongoliji (Marija Vucelja) i Međunarodnoj meteorskoj konferenciji u Petnici, uz obilje činjenica o ovim događajima daju slike iz (pomalo) ličnog ugla njihovih autora. Posmatrački prilog *Kometa C/2000 WMI (LINEAR) - analiza naravi jedne repatice* Igora Smolića predstavlja analizu dve serije snimaka ove komete i lepo je ilustrovan ■

Prospekti

Nekoliko svežih, funkcionalnih prospekata pojavilo se poslednjih godinu dana u izdanju IS Petnica. Tako *Profesionalno usavršavanje nastavnika* daje prikaz programa namenjenih usavršavanju nastavnika osnovnih i srednjih škola. *Kako pomoći Petnicu, zajedno sa 12 razloga za pomoć 12 Reasons to Help* su prospekti namenjeni potencijalnim sponzorima i donatorima. *IS Petnica - Centar inovativnog naučnog obrazovanja* je integralni informativni prospekt koji daje najvažnije informacije o Stanici. Već tradicionalni *Vodič kroz Petnicu* je namenjen novim polaznicima i saradnicima i sadrži veliki broj korisnih informacija i plan objekata Stanice. Svi prospekti su rađeni u (savijenom) formatu 100x210 mm ■

podrinjsko-valjevske planine

U zajedničkom izdanju Agencije "Valjevac", Valjevske Gimnazije i Istraživačke stanice Petnica, krajem 2002. godine pojavilo se dugo očekivano delo profesora Milorada Vasovića **PODRINJSKO-VALJEVSKE PLANINE**. Knjiga je u tvrdom povezu, obima 500 strana sa velikim brojem kvalitetnih originalnih fotografija.

Ovaj kapitalni rad je rezultat mnogogodišnjih istraživanja našeg uvaženog geografa koji je sa svojim studentima i saradnicima, a neretko i sam, obilazio desetine lokaliteta, institucija, razgovarao sa velikim brojem stručnjaka ili žitelja ove složene i prostrane regije. Knjiga obuhvata prostor od Suvobora i Rajca na istoku, preko Maljena, Povlena, Jablanika i Medvednika do Sokolskih planina, Jagodnje, Boranje i Gučeva na zapadu.

Profesor Vasović, pored svog izuzetnog naučnog i obrazovnog rada na Beogradskom univerzitetu, bio je među prvim inicijatorima osnivanja Istraživačke stanice i to baš u Petnici, gde je mnogo puta dovodio svoje studente.

Knjiga sadrži nekoliko osnovnih poglavlja: *Geografski položaj i prostranstvo, Priroda Podrinjsko-valjevske planina i njihove podgorine, Stanovništvo, Privredni život, Gradska naselja i Posebni deo* sa prikazom svake od deset planina pojedinačno.

Iskreno preporučujemo ovo sjajno delo puno dragocenih podataka ali i visprenih i kompetentnih zapažanja iskusnog naučnika i prirodnjaka. Distribuciju i prodaju knjige vršiće Agencija "Valjevac" (014 290 791) a očekuje se i plasman preko knjižarske mreže u većim gradovima ■

[publishing] make books, not war!

In spite of all of the economic, social, political, or (a)cultural circumstances, Petnica Science Center continues to publish interesting books. Most of them are instructional, written or edited by professional scientists or by the PSC's teaching staff, and are designed to be used by students and school teachers.

In the last 20 years we've published **64 titles** covering a wide spectrum of fields.

Our most popular editions are the annually published "**Students' Collected Works**" which give a selection of what we consider to be the most interesting papers written by secondary-school students attending Petnica at a given year - papers related to their research projects. School teachers often use this edition to find useful ideas and examples of small science projects for their students and to implement them in the regular school curriculum or in various extracurricular activities.

"**Teaching Physics through Research**" contains 12 selected secondary-school students' papers prepared in the PSC. Thanks to these small research projects young authors got prestigious international awards. (English, 150 pp).

"**Students Collected Works 2000**" is a heavy book (320 pages) with 30 research reports from 40 students. (Serbian + English abstracts)

"**Small Man and Huge History**" is collection of 10 students research papers in modern History. Authors studied less known facts and events from their cities using some new methods. (Serb., 150 pp)

"**Perseidi**" No.4 - a journal for meteor observers with 15 articles from young Petnica's astronomers. (S+E)

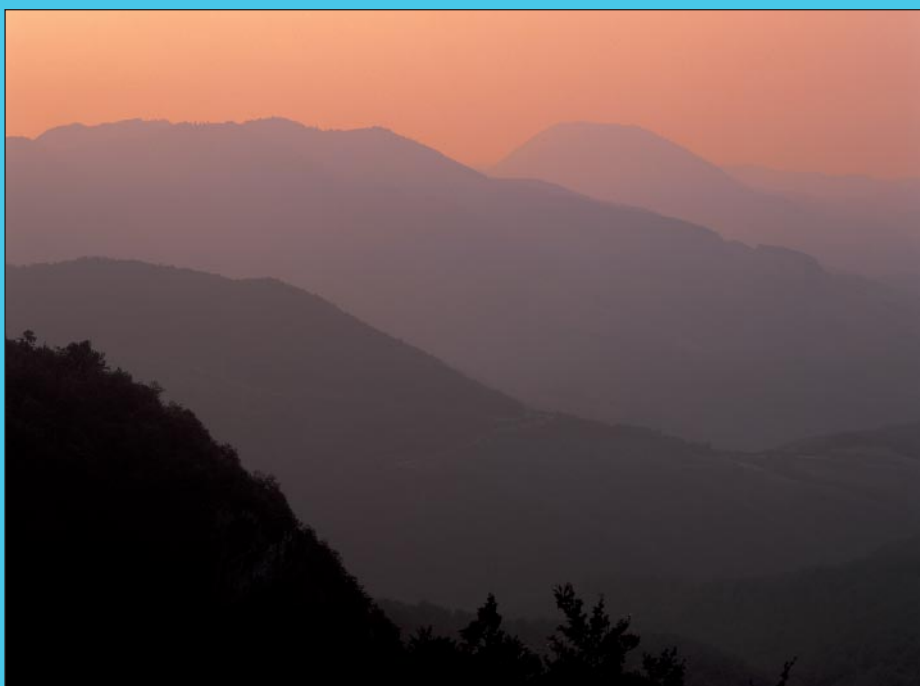
Petnica Science Center was co-publisher of geographical study "**Podrinje-Valjevo Mountains**", written by famous Serbian geographer, Prof. Milorad Vasović. (Serbian, Hard cover, 500 pp.)

The first regional e-journal in Archaeology, **ANARHEOLOGIA** steps into the third year of existence. Up to the end of 2002, six issue have been published with over 80,000 internet visitors. (www.anarheologija.org)

The Petnica Science Center has published **several useful leaflets** related to some important topics of educational activities (PSC - general info, teacher training, guide for new participants, etc.)

Most of our publications are now available in **electronic form** (text + illustrations and graphics) and can be found on our Intranet. We will shortly be in the position to make them generally available through the PSC web site.

Up to January 2003, we e-published (in **PDF** format) a total of 400 students' papers, five instruction books along with our "Petnica" almanacs ■

reka gradac

Ekološko društvo Gradac iz Valjeva izdalo je u proleće 2002 godine sjajno urađenu monografiju "Reka Gradac" koju su mnogobrojni ljubitelji prirode i nauke dugo očekivali. Na 125 strana bogato ilustrovanih originalnim fotografijama dvanaest autora, mahom stručnjaka i saradnika Društva, pripremljeno je trinaest priloga, posebnih tematskih celina o različitim osobenostima doline reke Gradac.

Iako ova knjiga nije izdanje Istraživačke stanice, pominjemo je iz dva razloga. Prvi je da se za ovakvom publikacijom osećala potreba u mnogim programima i aktivnostima Stanice, naročito u prirodnim naukama i aktivnostima vezanim za terenski rad. Drugi razlog je činjenica da polovinu autora tekstova čine stručni radnici i višegodišnji saradnici Stanice (Aleksandar Hegediš, Voja Jovanović, Vigor Majić, Žaklina Marjanović, Marko Sabovljević, Andrej Starović ali i Predrag Petrović i Marko Raković).

Lep poduhvat. Čestitamo Ekološkom društvu i očekujemo drugo izdanje! ■

Prvi domaći stručni elektronski časopis **ANARHEOLOGIA** (www.anarheologija.org), već treću godinu stvarno "živi" na Internetu. Začeo se u Petnici kao eksperiment grupe studenata, da bi danas to postala samostalna naučno-popularna institucija. Dokaz ovome je šest objavljenih brojeva, nebrojena količina novosti vezanih za domaću arheologiju, intervjua sa kolegama iz mnogih naučnih institucija, kao i preko 80,000 poseta, i na stotine e-mailova zainteresovanih čitalaca. Naročito bi trebalo naglasiti dobar odnos uglednih profesionalnih stručnjaka prema časopisu, te spremnost, pa čak i samoinicijativu po pitanju dostavljanja materijala za nove brojeve.

ANARHEOLOGIA trenutno ima preko 40 bogato ilustrovanih i pitko napisanih naučno-popularnih radova, kao i aktuelne novosti u rubrici VESTI. Teme članaka su raznorodne, tj. nisu vezane samo za arheologiju - od *Propasti Rimskog carstva*, preko *Ishrane u antičkom Rimu*, *Rimske prostitucije*, pa do *Arheologije seksa*, *Atlantide*, *Priče o Novgorodu Velikom* itd. ANARHEOLOGIA realno vapi za papirnim izdanjem. Nadamo se i verujemo da će Srbija konačno dobiti svoj "National Geographic" koji će se ovde zvati ANARHEOLOGIA ■